

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Informasjonsdeling – taushetsplikt, hvitvasking og svindel

Taushetsplikt for finansforetak og unntak

Miriam Karlsen, Datatilsynet
Heidi Augestad Opsahl og Ida Småge Breidablikk, Finanstilsynet

Personopplysningsloven (GDPR)

Taushetsplikt, finansforetaksloven § 16-2

Hvitvaskingsloven § 28
(avsløringsforbud med unntak)

- Delingsadgang i konsern
- Delingsadgang mellom banker
- Delingsadgang mellom foretak i finansiell sektor om felles kunde i felles transaksjon
- Deling for å avstå fra ulovlig handling
- Deling med påtale- eller tilsynsmyndighet

Finansforetaksloven § 13-21

Når det er nødvendig for å sikre forebygging, etterforskning eller avsløring av betalingsbedragerier

Finansforetaksloven § 16-2 (3)a

Omfang av unntak på selvstendig grunnlag?

Grunnleggende personvernregler

Noen sentrale definisjoner – GDPR art. 4

- Personopplysninger - enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person (GDPR art. 4 nr. 1)
- Behandling - enhver operasjon eller rekke av operasjoner som gjøres med personopplysninger (GDPR art. 4 nr. 2)
- Behandlingsansvarlig – den som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes (GDPR art. 4 nr. 7)
- Databehandler - en fysisk eller juridisk person (...) som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige (GDPR art. 4 nr. 8)

Rettslig grunnlag – GDPR art. 6 nr. 1 bokstav a - f

- a) Samtykke
- b) Avtale
- c) Behandlingen er nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige
- d) Vern av en fysisk persons vitale interesser
- e) Behandlingen er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt
- f) Berettiget interesse

Ved bruk av bokstav c og e kreves det også et supplerende rettsgrunnlag i nasjonal rett (eller unionsretten), jf. GDPR art. 6 nr. 3

Utgangspunktet – taushetsplikt

Finansforetaksloven § 16-2

- Taushetsplikten gjelder kunders og andres forretningsmessige eller personlige forhold.
- Gjelder overfor «uvedkommende».
- Taushetsplikten viker for plikt eller adgang i lov til å gi taushetsbelagte opplysninger.
- Åpner for å dele opplysninger mellom finansforetak der «formålet er å avdekke eller motvirke økonomisk kriminalitet eller annen alvorlig kriminalitet», jf. tredje ledd.

Unntak 1: Hvitvaskingsloven

Personopplysningsloven (GDPR)

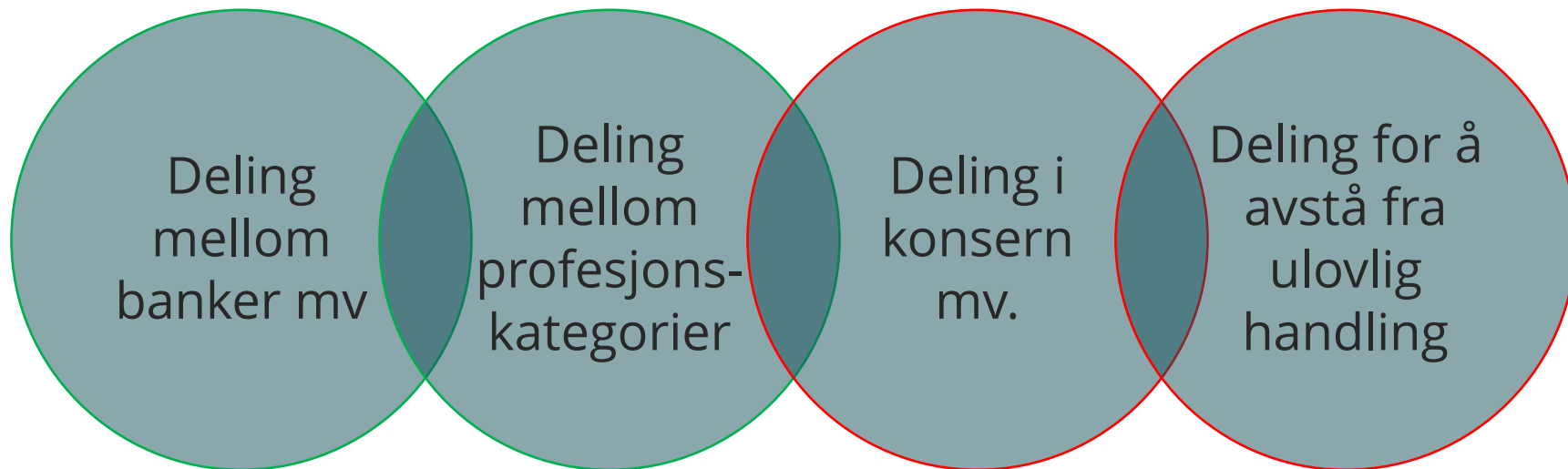
Taushetsplikt, finansforetaksloven § 16-2

Unntak for deling fra et finansforetak til et annet finansforetak i særlige tilfeller dersom formålet er å avdekke eller motvirke økonomisk kriminalitet, § 16-2 (3)a

Hvitvaskingsloven § 28 (avsløringsforbud med unntak)

- Delingsadgang i konsern.
- Delingsadgang mellom banker mv
- Delingsadgang mellom foretak i finansiell sektor om felles kunde i felles transaksjon
- Deling for å avstå fra ulovlig handling

Deling etter hvitvaskingsloven

FORMÅL: Oppfylle forpliktelsene i hvitvaskingsloven, ikke generell kriminalitet

Deling etter hvitvaskingsloven II

Deling mellom
banker mv

- Hvitvaskingsloven § 28, fjerde ledd, jf. § 31 tredje ledd
- Banker, kredittforetak, finansieringsforetak og forsikringsforetak
- «kan utveksle nødvendige kundeopplysninger seg imellom når det anses nødvendig som ledd i nærmere undersøkelser etter § 25»
- Rutiner (!)
- Enkelte avklaringer:
 - Krav om felles kunde?
 - Enkeltinformasjon eller aggregerte data over tid?

Deling innen profesjonskategori

- Hvitvaskingsloven § 28 sjettede ledd, hvitvaskingsforskriften § 5-2

Deling mellom
profesjons-
kategorier

«Første ledd er ikke til hinder for utveksling av opplysninger mellom rapporteringspliktige etter tredje og femte ledd om en felles kunde i en transaksjon hvor de aktuelle rapporteringspliktige er involvert, forutsatt at de rapporteringspliktige tilhører samme profesjonskategori og er pålagt forpliktelser med hensyn til taushetsplikt og vern av personopplysninger»

Deling innen profesjonskategori

**Deling mellom
profesjons-
kategorier**

- Ingen plikt til deling
- Forutsetning: Samme profesjonskategori og underlagt forpliktelser om taushetsplikt og personvern
- Felles kunde:
 - Eksisterende, avviklede og avviste
 - Korrespondentledd
- Transaksjon hvor de rapporteringspliktige er involvert: enhver overføring, formidling, ombytting eller plassering av formuesgoder

Deling innen profesjonskategori

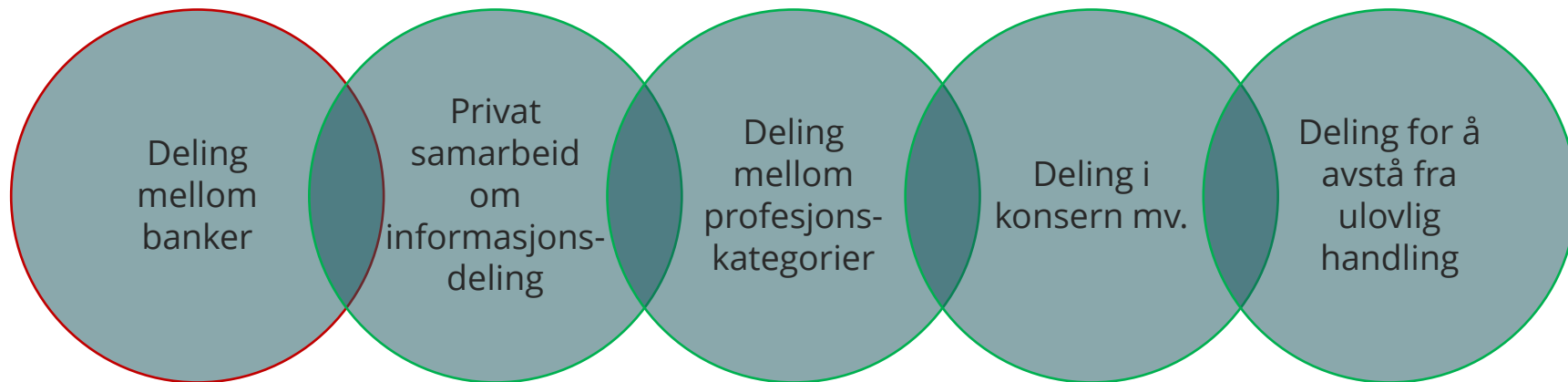

Deling mellom
profesjons-
kategorier

Eksempler det ikke er gitt uttømmende veiledning om:

- Beskrivelsene av transaksjon passer ikke helt
- Begrenset til undersøkelsessituasjoner?
- Nødvendighetskrav?
- Hvilken informasjon kan deles?
 - Forsterkede vs standard kundetiltak?
 - Må forespørselen være spesifikk eller generell?
 - Kan det settes opp for systematisk deling?

Deling etter ny AML-pakke

Unntak 2: Betalingsbedrageri

Finansforetaksloven § 13-21

- Gjelder for foretak som yter betalingstjenester.
- Gir adgang til behandling og utveksling av transaksjonsopplysninger og annen betalingsinformasjon.
- der dette er nødvendig for å sikre forebygging, etterforskning eller avsløring av betalingsbedragerier. (Formålsavgrensningen)
- «seg imellom».

Unntak 3: finansforetaksloven § 16-2(3)

Finansforetaksloven § 16-2 tredje ledd

Vilkår for å kunne dele uten hinder av taushetsplikten:

- Avdekke eller motvirke økonomisk kriminalitet eller annen alvorlig kriminalitet
- Finansforetak
- Særlige tilfeller
- Kan bare skje i henhold til styrevedtak

I tillegg må utveksling av opplysninger oppfylle vilkårene i personopplysningsloven.

Kretsen en (ikke) kan dele med

- Hvem er “uvedkommende”
- Avgjøres konkret
- Har mottakeren har et saklig og naturlig begrunnet behov for opplysningene?
- Foretak som ikke er finansforetak?
- Deling i konsern?
- Øvrige kunder?
- Offentlige etater, feks politiet?

Veien videre

Veien videre

- Dialog med bransjen
- Sandkasseprosjekt
- Utrede endringer i finansforetaksloven § 16-2 – oppdrag fra Finansdepartementet
- Arbeidsgruppe for nytt hvitvaskingsregelverk